

Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma
Budapest, II. Varsányi I. u. 40-44.
1535. Bp. Pf. 887.

19. G. 40.890/2012/17.

A Fővárosi Törvényszék

Dr. Dantesz Péter ügyvéd	(1034 Budapest, Zápor u. 23. Fsz. 2.)	által képviselt I.r. felperesnek
Dr. Dantesz Péter ügyvéd	(1034 Budapest, Zápor u. 23. Fsz. 2.)	által képviselt II.r. felperesnek
Dr. Dantesz Péter ügyvéd	(1034 Budapest, Zápor u. 23. Fsz. 2.)	által képviselt III.r. felperesnek
AXA Bank Europe SA	(1138 Budapest, Váci út 135-139.)	által képviselt alperes ellen

tisztességtelen szerződési feltételek semmisségének megállapítása iránt indított perében meghozta az alábbi

Ítéletet

A bíróság megállapítja, hogy az I. rendű, II. rendű, III. rendű felperes és az alperes jogelődje, az Ella Első Lakáshitel Kereskedelmi Bank Zrt. között 2007. november 12. napján létrejött _____ üzgszámon közjegyzői okiratba foglalt „Önálló zálogjoggal biztosított részben deviza hitelkiváltási célú kölcsönszerződés deviza alapú kölcsönhöz életbiztosításhoz kapcsolódóan” és „Önálló zálogjogot alapító szerződés ingatlanra” és „Hitelkeret-szerződés” semmis.

A bíróság kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű, II. rendű, III. rendű felperesnek egyetemlegesen _____ Ft perköltséget.

A bíróság kötelezi az alperest, hogy a felperesek illetékmentessége folytán le nem rótt 1.500.000,- (egymillió ötszázezer) Ft eljárási illetéket fizesse meg az Államnak külön felhívásra.

Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma
Budapest, II. Varsányi I. u. 40-44.
1535. Bp. Pf. 887.

19. G. 40.890/2012/17.

2.

A bíróság feljogosítja az I. rendű, II. rendű, III. rendű felperest, hogy a személyes illetékmentessége alapján a bélyegben lerótt 36.000,- (harminchat-ezer) Ft eljárási illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivaltól visszaigényelje.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezésnek van helye, melyet a Fővárosi Törvényszéknél, de a Fővárosi Ítéltáblához címezve lehet 4 példányban, írásban benyújtani.

A másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson bírálja el, de a felek kérhetik a fellebbezés tárgyaláson kívül történő elbírálását.

Ha a fellebbezés csak a perköltség viselésére, vagy összegére, vonatkozik, a teljesítési határidővel kapcsolatos, továbbá ha a fellebbezés csak az ítélet indokolása ellen irányul, a másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálhatja el, de a fellebbező fél a fellebbezésben kérheti tárgyalás tartását.

A jogi képviselővel eljáró felek a határozat ellen benyújtott fellebbezéshez mellékelt közös kérelemben indítványozhatják, hogy az anyagi jogszabály megsértésére alapított fellebbezést közvetlenül a Kúria bírálja el. Vagyonjogi ügyben a felek akkor indítványozhatják a Kúria eljárását, ha a fellebbezésben vitatott érték az ötszázezer forintot meghaladja. Új tényre, illetve új bizonyítékokra hivatkozni nem lehet. A fellebbezés elbírálása tárgyaláson kívül a felülvizsgálati eljárásra irányadó szabályok megfelelő alkalmazásával történik.

Indokolás

Az I.r. felperes, mint adós, valamint a II.r. és III.r. felperesek, mint adós zálogkötelezettek és az alperes jogelődje, mint hitelező zálogjogosult 2007. november 12. napján az [] számú közjegyzői okiratba foglalt „Önálló zálogjoggal biztosított részben deviza hitelkiváltási célú kölcsönszerződést” kötöttek deviza alapú kölcsönhöz és életbiztosításhoz kapcsolódóan.

A közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződést az alperes részéről önálló aláírási joggal rendelkező képviselőként Juhász Krisztián írta alá az alperes jogelődje képviselője képviseletében. Juhász Krisztián képviselői jogosultságát az Ella Első Lakáshitel Kereskedelmi Bank Zrt. együttes cégjegyzésre jogosult Füzes Sándor Róbert igazgatósági elnök és Dr. Molnár Valéria (született Dr. Kántor Valéria) igazgatósági tag által 2007. április 24. napján adott O-2049/2007. ügyszámú közjegyzői okiratba foglalt meghatalmazással igazolta. A meghatalmazás alapján Juhász Krisztián a bankot, mint hitelezőt és egyben zálogjogosultat a hitelezőként nyújtott lakáskölcsönök körében a közokiratba foglalt hitel- és kölcsönszerződések, az ehhez kapcsolódó önálló zálogjog alapításáról szóló szerződések, valamint szerződést biztosító egyéb kötelezettségek vállalására vonatkozó ügyletek megkötésénél és esetleges módosításakor önálló aláírási jogosultsággal ruházta fel.

19. G. 40.890/2012/17.

3.

A szerződés tárgya, hogy az alperes jogelődje, mint hitelező kötelezettséget vállalt arra, hogy a jelen szerződésben meghatározott feltételek mellett az adós részére 324.824,- svájci frank összegű CHF devizanemben nyilvántartott kölcsönt nyújt a közjegyzői okirat II. részében megjelölt ingatlanon alapított önálló zálogjog fedezet mellett, az adós pedig kötelezi magát a kölcsön és a szerződés szerinti járulékaik hitelező részére történő megfizetésére.

Rögzítésre került, hogy a bank a kölcsön összegéből legfeljebb 45.000.000,- forintnak megfelelő, a banknak a folyósítás napjára jegyzett deviza vételi árfolyamon átszámított deviza összeget folyósít, mely tartalmazza a folyósítási jutalékot is.

A szerződés 1.1.2. pontja a kölcsön első részletének célját határozza meg, az 1.3.1. pedig úgy rendelkezik, hogy az adós kiváltásra kerülő kölcsönrel kapcsolatban fennálló teljes tartozásának megfelelő deviza összeg 4 %-kal növelt, bank által jegyzett deviza eladási árfolyamon számított forint ellenértékének megfelelő deviza összeget a bank a folyósítás napjára az általa jegyzett deviza vételi árfolyamon forintra átváltja, és az így számított forint ellenértéket a bank átutalással folyósítja a szerződésben meghatározott forint számlára.

A szerződés 3.6. pontja értelmében az adós az igénybe vett kölcsön összege után a kölcsön első részlete folyósítása napját követően a futamidő alatt a bank mindenkor hatályos hirdetményében meghatározott, a bank által kamatperiódusonként egyoldalúan változtatható mértékű ügyleti kamatot köteles fizetni. Az éves ügyleti kamatláb a futamidő alatt fél éves kamatperiódusonként változó.

A 3.7. pont rögzíti, hogy az adós az igénybe vett kölcsön összege után a kölcsön első részlete folyósításának időpontjától havonta a bank által egyoldalúan változtatható mértékű kezelési költséget köteles fizetni, melynek induló mértéke évi 1,9 %.

A 3.8. pont szerint az adós tudomásul veszi, hogy a hitelező a kölcsön ügyleti kamatlábát az egyes kamatperiódusok fordulónapján, a kezelési költség és egyéb, a hitel igénybevételével kapcsolatos díjak, jutalékok, költségek mértékét pedig bármikor, a pénzügyi viszonyok változásától függően jogosult egyoldalúan – külön szerződés módosítás nélkül - megváltoztatni.

A szerződés 3.10. pontja a teljes hiteldíj mutatót határozza meg, melynek induló mértéke évi 6,64 %. A THM meghatározása forintban teljesített fizetések alapján történt, a 2007. évi november 12. napján érvényes, a hitelező által az adott devizanemre meghatározott és közzétett deviza árfolyamok figyelembe vételével.

A kölcsön törlesztését szabályozó 4.1. pont úgy rendelkezik, hogy a kölcsön törlesztő összege annak nyilvántartási devizanemében kerül meghatározásra. A kölcsön induló havi törlesztő összege a kölcsön teljes összegének igénybevételét feltételezve 1.691,79 CHF. Ez az összeg módosulhat a kölcsön folyósítása napján kiszámított deviza kölcsön összeg alapján az 1.1. pontban meghatározottak miatt.

19. G. 40.890/2012/17.

4.

A 4.2. pont úgy rendelkezik, hogy a kamat és kezelési költség a hitelező mindenkor hatályos lakossági hitelezési üzletszabályzatában meghatározottak szerint kerül kiszámításra.

A szerződés 4.7.1. pontjában a felek meghatározzák, hogy az adós az őt terhelő kötelezettségeket, azok forint ellenértékének a bank forint hitelelszámlási számlájára történő átutalással köteles teljesíteni a tartozás esedékességének napján érvényes, adott devizanemre meghatározott és közzétett deviza eladási árfolyamon.

A hitelező az e pontban meghatározott árfolyamon átszámítja az adós fizetési kötelezettségeit forintra, és ezen összeggel megterheli a forint hitelelszámlási számlát. Késedelmes teljesítés esetén az adós általi utalás napján terheli meg a forint hitelelszámlási számlát a jelen pontban meghatározott árfolyamon kiszámolt forint összeggel, és számolja el devizában törlesztésként.

A 4.7.2. pont értelmében az adós az őt terhelő forintban meghatározott fizetési kötelezettségeket forint hitelelszámlási számlára történő átutalással köteles teljesíteni.

A 4.8. pont rögzíti, hogy késedelem idejére hirdetmény szerinti ügyleti kamat, valamint a hirdetmény szerinti, a szerződéskötés időpontjában évi 6 % mértékű késedelmi kamat együttes felszámolására jogosult a hitelező a lejárt tartozások után.

A 4.10. pont úgy rendelkezik, hogy a szerződő felek alávetik magukat a hitelező nyilvántartási és üzleti könyvei tartalmának, azt magukra nézve kötelezőnek fogadják el.

A közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés 5.4. pontja úgy rendelkezik, hogy az adós a hitelező írásbeli felszólítására köteles 75 napon belül közokiratba foglalt önálló zálogjogot alapító szerződés megkötésével a hitelező által elfogadott másik ingatlanon első ranghelyű önálló zálogjogot biztosítani, ha az adós deviza tőketartozásának forintban kiszámolt ellenértékének az ingatlanfedezet hitelbiztosítéki értékéhez viszonyított aránya a 75 %-ot meghaladja. A bank a futamidő alatt figyelemmel kíséri ennek az arálynak a változását, ezzel kapcsolatos valamennyi költségét az adós köteles viselni.

A 7.4. pont úgy rendelkezik, hogy a hitelező az esedékessé váló deviza tartozást a felmondás napján érvényes deviza eladási árfolyamon forintra átszámíthatja, és ezen időponttól a tartozás teljes megfizetéséig azt forintban tartja nyilván, és a befolyó törlesztéseket forintban számolja el.

A 10. pont kimondja, hogy a kölcsön kockázataival kapcsolatosan az adós kijelenti, hogy az erre vonatkozó hitelező által részére nyújtott részletes tájékoztatást megismerte, megértette, a devizahitel igénybevételével együtt járó és kizárólagosan őt terhelő kockázatokkal tisztában van.

Tudomása van különösen azon árfolyam kockázatról, hogy az előfinanszírozási időszak és a futamidő alatt a forintnak a svájci frankhoz viszonyított árfolyamának kedvezőtlen változása esetén a devizában megállapított törlesztőrészek forintban fizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet, ezen kockázati vagyoni kihatásait

Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma
Budapest, II. Varsányi I. u. 40-44.
1535. Bp. Pf. 887.

19. G. 40.890/2012/17.

5.

teljes mértékben ő viseli.

Kijelenti, hogy az árfolyam kockázatból adódó lehetséges hatásokat alapos megfontolás tárgyává tette, és a kockázatot fizetőképességének és vagyoni helyzetének megfelelően mérlegelve vállalta.

A közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés önálló zálogjog alapítására vonatkozó II. részének 1. pontja rögzíti, hogy a hitelező az adósnak 324.824,- svájci frank kölcsön nyújtására vállalt kötelezettséget, melynek ügyleti kamata induló mértéke évi 4,35 %, mely ügyleti kamat a hitelező által a futamidő alatt fél éves kamatperiódusonként egyoldalúan változtatható, valamint a kölcsön évi 1,9 %-nak megfelelő mértékű induló, a hitelező által egyoldalúan változtatható mértékű kezelési költséget tartalmaz, és fizetési késedelem esetére a mindenkori ügyleti kamatláb plusz a hitelező késedelem időpontjában érvényes hirdetményben meghatározott - jelenleg 6 % - mértékű késedelmi kamata megfizetésére vállalt kötelezettséget.

A 2. pont rögzíti, hogy a zálogkötelezett és a hitelező jelen szerződés aláírásával az adós által a hitelezőtől felvett 324.824,- svájci frank kölcsön, valamint annak járulékai mindenkori forint ellenértékére a fenti kölcsönügyletre tekintettel létrejött, de az alapul szolgáló követeléshez járulékosan nem kapcsolódó, anélkül is fennálló egyetemleges, önálló zálogjogot alapítanak a bank javára, ahol a kölcsön járulékaiként évi 4,35 %, a hitelező által a futamidő alatt fél éves kamatperiódusonként egyoldalúan változtatható induló ügyleti kamatot, a kölcsön évi 1,9 %-nak megfelelő mértékű induló, a hitelező által egyoldalúan változtatható mértékű kezelési költséget, a késedelem esetére a mindenkori ügyleti kamatláb plusz a hitelező késedelem időpontjában érvényes hirdetményben meghatározott - jelenleg 6 % - mértékű késedelmi kamatot, valamint a kölcsön tőke 20 %-a, mint a zálogjoggal biztosított követelés, és a zálogjog érvényesítésének költségeire fedezetül szolgáló jogérvényesítési költségbiztosítékot számíthat fel a bank.

A közjegyzői okirat IV. pontjába foglalt záró rendelkezések 9. pontja úgy rendelkezik, hogy a zálogjogosult javára a _____ helyrajzi szám alatt nyilvántartott, természetben a _____ szám alatt fekvő ingatlan 1/1 tulajdoni hányadára az egyetemlegesen fennálló zálogjogot átmenetileg 3. zálogjogi ranghelyen 324.824,- CHF kölcsön tőke és annak járulékai mindenkori forint ellenértékére jegyezze be a földhivatal.

A felperesek módosított keresetükben elsődlegesen annak megállapítását kérték, hogy a felperesek és az alperes között létrejött, és közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés a Hpt. 210. § (1) bekezdése 3. §-a, 47. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott írásbeli formakényszer, valamint kettős aláírási jogosultságot kötelezővé tévő szabály megsértésével került aláírásra, ezért a szerződés a Ptk. 217. § (1) bekezdése értelmében semmis.

E körben a felperesek hivatkoztak arra, hogy az alperes jogelődje részvénytársasági formában működő hitelintézet, melynek esetén a Hpt. olyan, a részvénytársasági formában működő hitelintézet kötelezettség vállalásaira meghatározott alakíságot ír elő, melynek a jelen szerződés nem felelt meg, mivel a perbeli kölcsönszerződésből

Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma
Budapest, II. Varsányi I. u. 40-44.
1535. Bp. Pf. 887.

19. G. 40.890/2012/17.

6.

megállapítható, hogy a hitelintézet részéről annak képviselőjében egy személyben Juhász Krisztián írta alá a kölcsönszerződést, és ilyen formában nem teljesültek azok a kötelező alakiságok, amelyeket a Hpt. kógens szabályai egyértelműen és félreérthetetlen módon megkövetelnek, ezért a kötelező alakiság megsértésével kötött szerződés a Ptk. hivatkozott rendelkezése értelmében semmis.

E körben hangsúlyozták, hogy az alperes által csatolt polgári jogi meghatalmazással a Hpt. erre vonatkozó kógens szabályait nem lehet megkerülni, és az együttes aláírási jogosultság átruházása csak ekként történhet, a nemo plus iuris elve alapján az együttes aláírási jogosultság átruházásakor nem lehet önálló aláírási jogosultságot adni.

Hivatkozott arra, hogy a Hpt. speciális rendelkezés a Ptk.-ban és Gt.-ben megfogalmazott képviselői szabályokhoz képest, melyet előnyben kell részesíteni, és annak alapján a kötelező alakiságot figyelembe kell venni, mint az ágazati jogszabály által előírt kötelezettséget.

A felperesek ezen túlmenően másodlagosan a felek között létrejött szerződés semmisségének megállapítását kérték a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján, figyelemmel arra, hogy a kölcsönszerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés c.) és d.) pontjába ütközik.

Harmadlagosan a felperesek által meghatározott szerződéses pontok, mint tisztességtelen szerződési feltételek semmisségének megállapítását kérték.

Keresetük alátámasztásául csatolták a támadott közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződést, az alperes cégkivonatát, a bankok ingatlan fedezetű deviza hiteleinek összehasonlító elemzését, a hivatkozott Fővárosi Törvényszék 29. G. 41.173/2012/18. számú ítéletét, a felperes ügyfélértájköztatóját a deviza hitelek kockázatairól.

Az alperes a felperesek keresetének elutasítását és perköltségben történő marasztalását kérte.

Az elsődleges kereseti kérelem körében hivatkozott arra, hogy a Hpt. 47. §-a a Polgári Törvénykönyv 29. § (3) bekezdéséhez hasonlóan szervezeti képviselőre állapít meg szabályokat. A jelen per tárgyát képező kölcsönszerződés aláírására alperes ügyleti meghatalmazást adott a Ptk. 222. §-ban, 223. §-ban foglaltaknak megfelelően, közokirati formában, így a kölcsönszerződés aláírása legfeljebb képviselői, de semmiféleképpen érvénytelenségi kérdést vet fel, az ügyleti képviselő jog alapítását pedig jogszabály nem tiltja.

Hivatkozott arra, hogy a Gt. szervezeti képviselőre és a Ptk. ügyleti képviselőre vonatkozó rendelkezéseit egymás mellett kell kiegészítőleg alkalmazni, ezzel analóg módon a Hpt. szervezeti képviselőre és a Ptk. ügyleti képviselőre vonatkozó rendelkezéseit is egymás mellett kiegészítőleg kell alkalmazni.

A bank nevében az igazgatósági tagoktól származó, és cégszerűen aláírt meghatalmazás alapján az ügyleti képviselő szerződést köthet.

A per tárgyát képező kölcsön ügyletnél a meghatalmazott munkavállaló írta alá a szerződést, de az ügylet megkötése felől a szervezeti képviselők döntöttek, így legfeljebb

Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma
Budapest, II. Varsányi I. u. 40-44.
1535. Bp. Pf. 887.

19. G. 40.890/2012/17.

7.

a Ptk. 221. § (1) bekezdése szerint is jóhiszemű álképviselő esete áll fenn.

A bank ráutaló magatartásával a jóhiszemű álképviselőt jóváhagyta azzal, hogy a felperes részére a kölcsönt folyósította, így a felperesnek a fenti hivatkozása rosszhiszemű, és sérti a Ptk. 4. § (1) bekezdése szerinti jóhiszeműség és tisztesség elvét.

Hivatkozott arra, hogy a Hpt. 47. §-a nem fűz semmisséget, mint jogkövetkezményt a kötelező alaktság megsértésével kötött szerződéshez, így a Bdt. 2006. évi 1450. számú döntvényre figyelemmel, miszerint más jogágak kötelező szabályait sértő szerződés a polgári jog szempontjából akkor érvénytelen, ha a más jogági törvény kifejezetten rögzíti, hogy az adott jogi norma megsértése egyúttal a szerződés érvénytelenségét is okozza, vagy pedig a törvény értelmezéséből, az összes körülményből nyilvánvalóan megállapítható, hogy a külön jogszabály a szerződés érvényességét sem kívánja megengedni.

A bíróság által esetlegesen az alaktság megsértésével kötött szerződés semmissége nem állapítható meg.

A képviselői jogosultságot meghatalmazással hozták létre, a meghatalmazás pedig nem írta felül a Hpt. előírásait sem, mert nem csak az egyik, hanem mindkettő cégjegyzésre jogosult adott meghatalmazást a kölcsönszerződésre előírt közjegyzői okirati alakban.

A másodlagos kereseti kérelem körében az alperes vitatta, hogy a Hpt. 213. §-ba ütköző a szerződés, mert a hitelbírálati díj nem kerül felszámításra, a folyósítási jutalékot a szerződés 3.2. pontja tartalmazza, számlavezetési díj nem került meghatározásra, az ingatlan nyilvántartási díjról a 3.3. pont rendelkezik, míg ingatlan értékbecslési díjról a szerződés részét képező hirdetmény rendelkezik.

Az oklista a szerződés része, az árazási elveket pedig a PSZÁF felügyeli, az egyoldalú változtatás feltételei pedig az üzletszabályzatban rögzítettek.

A részleges érvénytelenség vonatkozásában is vitatta a tisztességtelen szerződési feltételek meglétét.

Az alperes érdemi ellenkérelme alátámasztásául csatolta a közjegyzői okiratba foglalt meghatalmazást, a Pénzügyi Békéltető Testület határozatát, kamattáblát, kamatemelésre vonatkozó értesítőket, a szerződéskötéskor hatályos és jelenleg hatályos üzletszabályzatot, számlakivonatot, tájékoztatót és átvételi elismervényt a Földhivatalba benyújtandó dokumentumok köréről, a hivatkozott fővárosi törvényszéki ítéletet, hirdetményt.

Az alperes vitatta, hogy a felperes önmagában megállapítási kereset előterjesztésére jogosult a Pp. 123. §-a értelmében.

A felperesek ideiglenes intézkedés iránti kérelmet terjesztettek elő a perben, melyet a bíróság 7. sorszám alatti jogerős végzésével elutasított.

Az alperes az eljárás felfüggesztése iránti kérelmet terjesztett elő, melyet a bíróság 14. sorszámú végzésével jogerősen elutasított.

Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma
Budapest, II. Varsányi I. u. 40-44.
1535. Bp. Pf. 887.

19. G. 40.890/2012/17.

8.

Az elsődleges kereset alapos.

A bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdésére figyelemmel a tényállást a felek nyilatkozatai, valamint a csatolt okiratok alapján állapította meg.

A bíróság megállapította, hogy az I., II., III. rendű felperesek, mint adós, illetve adós és zálogkötelezettek, valamint az alperes, mint pénzügyi intézmény a Hpt. 3. § -a szerinti pénzügyi intézményi szolgáltatást a Hpt. 210. § (1) bekezdésében meghatározott formai követelményeinek megfelelően, közjegyzői okiratba foglalt szerződés formájában kötöttek.

A szerződéskötéskor hatályos 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 3. § (1) bekezdés b.) pontja szerint pénzügyi szolgáltatás az üzletszerűen végzett hitel- és pénzkölcsön forintban, illetőleg devizában, valutában nyújtása.

A Hpt. 47. § (1) bekezdése szerint cégjegyzésre - ideértve a bankszámla feletti rendelkezést is - és a hitelintézet nevében pénzügyi szolgáltatás tevékenységgel kapcsolatos kötelezettségvállalásra

- a., részvénytársasági, vagy szövetkezeti formában működő hitelintézet esetén két igazgatósági tag, illetve két ügyvezető
- b., külföldi hitelintézet fióktelepe esetén két vezető állású személy együttesen jogosult

A (2) bekezdés értelmében az együttes aláírási jog a hitelintézet igazgatósága által jóváhagyott belső szabályzatban rögzített eljárási rend szerint együttes aláírási jogként átruházható.

A hitelintézet ügyfeleinek kérésére be kell mutatni a hitelintézet nevében köztelezettséget vállalók aláírási jogát meghatározó belső szabályzatot.

Az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 222. § szerint képviseleti jogot - a törvényben, a hatósági rendelkezésen és az alapszabályon alapuló képviseleten felül - a képviselőhöz, a másik félhez, vagy az érdekelt hatósághoz intézett nyilatkozattal (meghatalmazás) lehet létesíteni.

A Ptk. 223. § (1) bekezdése értelmében a meghatalmazáshoz olyan alakszerűségek szükségesek, amelyeket jogszabály a meghatalmazás alapján kötendő szerződésre előír.

A Ptk. 221. § (1) bekezdése szerint aki képviseleti jogkörét jóhiszeműen túllépi, vagy anélkül, hogy képviseleti joga volna, más nevében szerződést köt, és az eljárását az, akinek eljárta, nem hagyja jóvá, köteles a vele szerződő félnek a szerződés megkötéséből eredő kárát megtéríteni.

A Cégnyilvántartásról és a cégbírószági eljárásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) 8. §. (1) bekezdése szerint a cég szervezeti képviseletére vonatkozó rendelkezéseket az adott

Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma
Budapest, II. Varsányi I. u. 40-44.
1535. Bp. Pf. 887.

19. G. 40.890/2012/17.

9.

cégformára irányuló jogszabály állapítja meg.

A cégjegyzési jog a cég írásbeli képviselőjére a cég nevében történő aláírásra való jogosultság. A szervezeti képviselő, valamint a cégjegyzés módja csak azonos lehet.

A (2) bekezdés értelmében a cégjegyzés módja önálló vagy együttes. Kettőnél több cégjegyzésre jogosult esetén a cég úgy is rendelkezhet, hogy egyes jogosultságokat önálló, más jogosultakat együttes cégjegyzési jog illet meg, vagy hogy az együttes cégjegyzésre jogosultak közül az egyik aláíró mindig meghatározott személy.

A (3) bekezdés szerint ugyanaz a személy csak egyféle módon - vagy önállóan, vagy mással együttesen - jegyezheti a céget.

A Ptk. 217. § (1) bekezdése szerint jogszabály a szerződésre meghatározott alakot szabhat. Az alakítás megsértésével kötött szerződés - ha jogszabály másként nem rendelkezik - semmis.

Az elsődleges kereseti kérelem körében a bíróság vizsgálta, hogy az alperes részéről a Hpt. 210. § (1) bekezdése szerinti írásbeli szerződést a Hpt. 47. §-ban szabályozott további alaki követelmény, két aláírási jogosultsággal rendelkező személy aláírásával került-e megkötésre.

A csatolt szerződés és meghatalmazás alapján a bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felek a szerződést nem vitásan írásban kötötték, ezért a Ptk. 210. § (1) bekezdésében meghatározott formakényszernek a perbeli szerződés megfelel.

Ezen túlmenően azonban nem vitásan a perbeli közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződést az alperes részéről az alperes két aláírási jogosultsággal rendelkező képviselője által meghatalmazott, önálló képviselői jogosultsággal felruházott személy, Juhász Krisztián, mint önálló képviselői jogosultsággal rendelkező személy egyedül írta alá.

A Hpt. 47. §-a, mint kógens jogszabályi rendelkezés szerint a hitelintézet nevében a pénzügyi szolgáltatási tevékenységgel kapcsolatos kötelezettségvállalásra két igazgatósági tag, illetve két ügyvezető, illetőleg két vezető állású személy együttesen jogosult, mely együttes aláírási jogként ruházható át.

Ezzel a Hpt. hivatkozott szakasza további kötelező alaki formát ír elő a perbeli kölcsönszerződés érvényes létrejötte feltételeként. A szerződést aláíró Juhász Krisztián meghatalmazása a Hpt. 47. §-ban rögzített követelménynek megfelelő, azaz két együttes aláírási jogosultsággal rendelkező képviselő közjegyzői okiratban, írásban adott meghatalmazást a szerződés aláírására, így Juhász Krisztián képviselői jogosultsága megfelelően létrejött a jogszabályoknak megfelelő meghatalmazással, így Juhász Krisztián esetében álképviselőről nem lehet beszélni, az alperes álképviselőre vonatkozó védekezése alaptalan. Juhász Krisztián képviselői jogosultsága a jogszabályoknak megfelelő módon a meghatalmazással létrejött, így Juhász Krisztián az alperes képviselői jogosultsággal rendelkező meghatalmazott képviselője.

19. G. 40.890/2012/17.

10.

Tekintettel arra azonban, hogy a Hpt. 47. § (1) bekezdése a hitelintézet nevében a pénzügyi szolgáltatási tevékenységgel kapcsolatos kötelezettségvállalás esetére két személy együttes aláírási jogosultságát írja elő, mely együttes aláírási jog csak együttes aláírási jogként ruházható át, e jogszabályi előírás nem értelmezhető akként, hogy a Hpt. 47. § (1) bekezdésébe foglalt kógens szabályt megkerülve, a Ptk. 222. §-ra hivatkozva az együttes aláírási jogosultságot egy személy önálló aláírási jogára változtassa át.

A Ptk. 222. §, 223. §-a alapján valóban lehetőség van meghatalmazással képviseleti jog létesítésére, a nemo plus iuris elve alapján azonban az így létesült képviseleti jog nem lehet tágabb körű, mint amilyen képviseleti joggal a meghatalmazást adó személy rendelkezik, ezt támasztja alá a Ctv. 8. § (3) bekezdése is.

Mindezekre figyelemmel a Hpt. 47. § (2) bekezdése alapján a bíróság megállapította, hogy az együttes aláírási joggal rendelkező képviselők aláírási jogosultságukat csak együttes aláírási jogként ruházhatják át, azaz önálló képviseleti jogosultságot ügyleti képviseleti jogosultság esetén sem keletkeztethetnek érvényesen az együttesen aláírt meghatalmazással sem.

A perbeli kölcsönszerződést nem vitásan az alperes részéről egy képviseleti jogosultsággal felhatalmazott személy írta alá, mely alperesi részről történt egy aláírás a Hpt. 47. § (1) bekezdése értelmében a hitelintézet nevében pénzügyi szolgáltatási tevékenységgel kapcsolatos kötelezettségvállalás esetén nem elegendő. Erre tekintettel a bíróság megállapította, hogy a kölcsönszerződés és az azt biztosító szerződések a Hpt. 47. §-ba ütköznek. Bár a Hpt. 47. §-a, mint ágazati jogszabály a kötelező alakiság megsértéséhez a semmisségi jog következményét nem fűzi, azonban a Hpt., mint kógens jogi norma szabályozásának értelmezéséből a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a kötelező alakisági előírás a kölcsönszerződés létrejöttének olyan fontos eleme, melynek megsértése esetén a kölcsönszerződés érvényesen nem jön létre, ezért a bíróság a Ptk. 217. §-a alapján megállapította, hogy a felek között létrejött kölcsönszerződés és az azt biztosító szerződések érvénytelenek.

Az alperes álképviseletre vonatkozó érdemi ellenkérelme körében a bíróság kiemeli, hogy az alperes részéről aláíró személy meghatalmazása a jogszabályi követelményeknek megfelelt, az álképviselet szabályai pedig arra vonatkoznak, ha valaki az adott cselekményre nem rendelkezik képviseleti jogosultságra meghatalmazással. Perbeli esetben a szerződést aláíró Juhász Krisztián rendelkezett aláírásra meghatalmazással, azonban a Hpt. 47. § (1) bekezdésére figyelemmel az önálló aláírási jogosultság a kötelezettségvállalás érvényes létrejöttéhez nem elegendő, mely már a jogszabály által előírt formai kényszer megsértését jelenti, mindezekre figyelemmel a bíróság az elsődleges kereseti kérelemnek helyt adott.

A Pp. 123. §-ban szabályozott megállapítási kereset körében a bíróságnak figyelemmel kell lenni a Ptk. 239/A. §-ban rögzített eljárásjogi szabályra, miszerint a fél a szerződés érvénytelenségének, vagy a szerződés egyes rendelkezései érvénytelenségének (részbeni érvénytelenség) megállapítását a bíróságtól anélkül is kérheti, hogy az

Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma
Budapest, II. Varsányi I. u. 40-44.
1535. Bp. Pf. 887.

19. G. 40.890/2012/17.

11.

érvénytelenség következményének alkalmazását is kérné.

A Pp. 123. §-ban szabályozott megállapítási keresetre vonatkozó rendelkezésekhez képest a Ptk. 239/A. § (1) bekezdésébe foglalt eljárásjogi szabály speciális rendelkezés, melyre figyelemmel a felperes jogosult a szerződés teljes érvénytelenségének megállapítását kérni önmagában, az eredeti állapot helyreállítására irányuló marasztalási kereset mellőzésével.

A hatáskör körében a bíróság utal arra, hogy a támadott szerződés szerződéses értéke 45.000.000,- forint, mely a Pp. 23. § (1) bekezdés a.) pontja alapján törvényszék hatáskörébe tartozó. Mindezekre figyelemmel a Törvényszék a felperes elsődleges keresetét érdemben vizsgálta és bírálta el.

Tekintettel arra, hogy a felperések elsődleges kereseti kérelmének a bíróság helyt adott, a másodlagos és harmadlagos kereseti kérelme körében a bíróság érdemi vizsgálatot nem folytatott.

Az alperes pervesztes lett, ezért a bíróság kötelezte a felperések személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 1.500.000,- forint illeték megfizetésére, továbbá forint, a felperések jogi képviselőjével kapcsolatban felmerült ügyvédi munkadíj megfizetésére.

A bíróság ezen túlmenően feljogosította a felperéseket a személyes illetékmentességükre figyelemmel a lerótt 36.000,- forint eljárásí illeték visszaigénylésére.

Az ügyvédi munkadíjat a bíróság a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet szerint a kifejtett ügyvédi tevékenységre is figyelemmel, a jogszabályban megállapított mértékhez képest csökkentett összegben állapította meg, figyelemmel az eljárás hosszára, valamint a bizonyítási eljárás egyszerűségére, és a felek által készített beadványokra azzal, hogy ezen beadványok több perben készített „blanketta” kereset, illetőleg „blanketta” érdemi ellenkérelem.

A fellebbezési jogosultság a Pp. 233. § (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2013. március 5.

Dr. Szunyogh Zsófia sk.
bíró

Kiadmány hitelül:
Jankovics Gabriella

